

Z A P I S N I K

SA SJEDNICE UPRAVNOG ODBORA UHS-a održane dana 25. travnja 2022. godine u Zagrebu, Vrhovni sud Republike Hrvatske

NAZOČNI:

1. Predsjednik UHS-a: Damir Kontrec
2. Zamjenik predsjednika UHS-a: Marin Mrčela
3. Tajnik UHS-a: Damir Palatinuš
4. Član Nadzornog odbora: Josip Turkalj
5. Za ogranak Zagreb I: Jadranko Jug
6. Za ogranak Šibenik: Ljudevit Zoričić
7. Za ogranak Zadar: Hrvoje Visković
8. Za ogranak Vukovar: pun. Dubravka Šimić
9. Za ogranak Varaždin: Bojana Skenderović
10. Za ogranak Split: Senija Ledić
11. Za ogranak Sisak: nitko
12. Za ogranak Rijeka: Snježana Horvat Paliska
13. Za ogranak Pula: nitko
14. Za ogranak Osijek: Sanja Zagrajski
15. Za ogranak Karlovac: Leon Kovačić
16. Za ogranak Dubrovnik: Pero Miloglav
17. Za ogranak Bjelovar: Sanja Klauda
18. Za ogranak Zagreb II: Ivica Veselić
19. Za ogranak Zagreb III: Božica Barlović
20. Za ogranak Slavonski Brod: Dubravka Šimić
21. Za ogranak Velika Gorica: Zinka Bulka
22. Za ogranak Trgovački i Upravni sud u Zagrebu: Jasna Golubić
23. Za ogranak Prekršajni sud u Zagrebu: Andrea Tovarac Krelja
24. Za ogranak Prekršajnih sudova s područja Županijskog suda u Splitu: nitko
25. Za ogranak Općinskog suda u Splitu: Ivana Bilušić

Započeto u 13,00 sati

Konstatira se da su predsjednici ogranaka UHS-a Sisak i Pula opravdali izostanak, za Ogranak Vukovar dostavljena je punomoć kojom se Dubravka Šimić ovlašćuje za zastupanje istog ogranka na sjednici, a na isti način dostavljena je punomoć za ogranaka Zagreb III kojim se Božica Barlović ovlašćuje za zastupanje istog ogranka.

Predsjednik UHS-a Damir Kontrec otvara sjednicu te predlaže slijedeći

D N E V N I R E D :

1. Rasprava o Nacrtu izmjena i dopuna Zakona o Državnom sudbenom vijeću (tekstu je u e-Savjetovanju)

2. Poziv predsjednika Vrhovnog suda za sudjelovanje na okruglom stolu na temu izvansudskih aktivnosti sudaca
3. Razno

Predsjednik UHS Damir Kontrec stavlja na glasanje Dnevni red.

Prijedloga za dopunu nema.

Utvrđuje se da je predložen Dnevni red jednoglasno usvojen.

Prije rasprave sukladno usvojenom dnevnom redu predsjednik UHS-a upoznaje prisutne da je u svezi zakazanog Zbora UHS-a za dan 6. svibnja 2022. godine uputio pozive predsjedniku Vrhovnog suda koji je opravdao izostanak zdravstvenim razlozima, predsjedniku Držanog sudbenog vijeća koji je opravdao izostanak privatnim razlozima, te ministru pravosuđa i uprave koji za sada nije potvrdio svoj dolazak. U pogledu same organizacije Zbora UHS-a napominje da centrala UHS-a vrši plaćanje za smještaj predstavnika u dvokrevetnim sobama, troškove dvorane i okrijepe kavom i troškove izleta u Rovinj, dok ogranci ili predstavnici osobno snose troškove doplate za jednokrevetnu sobu i svečane večere u iznosu od 320,00 kn po osobi. Također, u svezi izvršenih prijava iz pojedinih ogranaka članova UHS-a koji nisu predstavnici na Zboru dogovoreno je da će se prijave istih vršiti putem Tajništva UHS-a ali pri tome sve njihove troškove snose ogranci ili članovi UHS-a osobno.

Toč. 1.

Predsjednik Damir Kontrec upoznaje članove UO UHS-a da je na e-Savjetovanju tekst Nacrta izmjena i dopuna Zakona o Državnom sudbenom vijeću, te je Ivana Bilušić pripremila tekst primjedbi u pogledu istog koji bi se dostavili u ime Udruge hrvatskih sudaca u slučaju ukoliko se u tom pravcu donese odluka Upravnog odbora UHS-a, a iste se odnose na članak 14 i uvođenje nove točke 9 u članku 62 stavak 2 Zakona o Državnom sudbenom vijeću i u odnosu na članak 14 izmjene postojećeg članka 3 točke 3 u članak 62 stavak 2 Zakona o Državnom sudbenom vijeću.

Dubravka Šimić u svezi prethodno navedenih primjedbi i prijedloga napominje da bi Udruga hrvatskih sudaca trebala izložiti primjedbe i u pogledu stegovnog dijela koje bi se odnosilo na postupanje u odnosu na suce kod kojih je jedan predmet otišao u zastaru, te u svezi navedenog Božica Barlović navodi da je deplasirano pokretanje stegovnog postupka u takvom slučaju.

Marin Mrčela navodi da smatra da nije potrebno isto izdvajati kao zasebno stegovno djelo, iz razloga što isto već spada pod stegovno djelo neurednog obnašanja sudačke dužnosti, a s istim je također suglasan i Damir Kontrec.

Nakon provedene rasprave od strane Upravnog odbora UHS-a jednoglasno se donosi slijedeći

z a k l j u č a k

U svezi Nacrta izmjena i dopuna Zakona o Državnom sudbenom vijeću od strane Udruge hrvatskih sudaca dostaviti će se primjedbe i prijedlozi na e-Savjetovanje sukladno predloženom tekstu Ivane Bilušić uz dopunu koja se odnosi na pokretanje stegovnog postupka u svezi zastare i to kako slijedi:

Primjedbe UHS-a za e-savjetovanje

Prijedlog izmjena Zakona o Državnom sudbenom vijeću („Narodne novine“, broj: 116/10., 57/11., 130/11., 13/13., 28/13., 82/15., 67/18. i 126/19.)

Prijedlog izmjena glasi:

Članak 14.

U članku 62. stavku 2. iza točke 8. dodaje se nova točka 9. koja glasi:

„9. nedavanje suglasnosti za provođenje sigurnosne provjere,“.

Dosadašnja točka 9. postaje točka 10.

U stavku 3. točki 3. riječi: „manje od 80% odluka utvrđenih“ zamjenjuju se riječima: „manji od broja utvrđenog“.

U točki 4. iza riječi: „hitnosti“ točka se zamjenjuje zarezom i dodaje točka 5. koja glasi:

„5. ako bez opravdanog razloga uslijed nepoduzimanja postupovnih radnji u sudskom predmetu nastupi zastara.“.

1. U odnosu na članak 14. i uvođenju nove točke 9. u članak 62. stavak 2. Zakona o državnom sudbenom vijeću:

UHS se protivi uvođenju „nedavanja suglasnosti za provođenje sigurnosne provjere“ kao novog stegovnog djela. Time se u biti prisiljava svakog suca da mora dati takvu suglasnost jer u suprotnome će biti izložen stegovnom postupku. Provođenje stegovnog postupka ima dalekosežne posljedice za karijeru suca.

Ovo protivljenje je jer UHS smatra da je neprihvatljiva sigurnosna provjera u vremenskim razmacima za sve suce. Zbog takve izmjene Zakona o sudovima UHS je odlučio pokrenuti postupak ocjene ustavnosti odredbi tog zakona.

UHS naglašava i da je najviši sud u Republici Hrvatskoj u povodu izmjena Zakona o sudovima i uvođenju sigurnosnih provjera u vremenskim razmacima za sve suce na Općoj sjednici 25. studenog 2021. izrazio jednoglasno neslaganje s takvom izmjenom Zakona o sudovima i odlučio pokrenuti postupak za ocjenu ustavnosti članka 86.a Zakona o sudovima.

Takvom sigurnosnom provjerom svih sudaca te predloženim novim stegovnim djelom „prisiljava“ se suce, odnosno «kažnjava» one suce koji ne daju suglasnost za provođenje sigurnosnu provjeru. Time će suci u Republici Hrvatskoj biti jedini u nekoj zemlji članici EU-a koji će biti podvrgnuti takvim provjerama.

Savjetodavno vijeće europskih sudaca, tijelo Vijeća Europe, mišljenja je da je utjecaj sigurnosnih službi (a one će provoditi sigurnosnu provjeru svih sudaca), koje su dio izvršne vlasti, na ocjenu obnašanja sudačke dužnosti i njihovu karijeru, u suprotnosti s načelom podjele vlasti i neovisnosti sudbene vlasti.

Na traženja UHS-a, Europska udruga sudaca (EAJ) izradila je također svoje mišljenje. EAJ smatra da sigurnosna provjera svih sudaca u vremenskim razmacima u Republici Hrvatskoj nije u skladu s međunarodnim, a niti s europskim standardima. Takva mjera nije nužna za državnu sigurnost. Štoviše, EAJ ocjenjuje da su takve mjere u potpunoj suprotnosti s načelom zajamčene stalnosti sudačke dužnosti, a to je ključni element neovisnosti sudbene vlasti (detaljnije: <http://uhs.hr/archives/1727>)

Venecijanska komisija je 21. ožujka 2022. objavila svoje mišljenje u vezi uvođenja takvih sigurnosnih provjera za sve suce. To je mišljenje izrađeno na traženje ministra pravosuđa i uprave Ivana Malenice, ali ministarstvo nije pričekalo čuti mišljenje Venecijanske komisije nego je uputilo prijedlog izmjena Zakona o sudovima u saborsku proceduru. Zakon je izglasan i time je u Republiku Hrvatsku uvedena sigurnosna provjera svih sudaca u određenim vremenskim razmacima.

U svom mišljenju Komisija je istaknula da u Republici Hrvatskoj postojeće zakonodavstvo već predviđa široku lepezu mehanizama za osiguranje integriteta sudaca (imovinske kartice, ocjene predsjednika sudova, stegovni i kazneni postupak). Komisija nije uvjerena u nužnost uvođenja dodatnog novog mehanizma kao što je sigurnosna provjera za sve suce svakih pet godina. Smatra upitnim navedene razloge reforme (prema Ministarstvu pravosuđa i uprave visoka razina percepcije korupcije u pravosuđu i neki pojedinačni slučajevi nedoličnog ponašanja sudaca – protiv kojih su disciplinski i kazneni postupci u tijeku) i mogu li ti razlozi opravdati tako dalekosežnu mjeru kao što je periodična sigurnosna provjera svih sudaca od strane sigurnosnih službi (detaljnije: <http://uhs.hr/archives/1768>).

UHS ističe da je uvedena sigurnosna provjera svih sudaca suprotna člancima 115. i 118. Ustava Republike Hrvatske koji sudbenu vlast definiraju kao samostalnu i neovisnu. Sigurnosna provjera svih sudaca je diskriminatorna u odnosu na suce kao dužnosnike sudbene vlasti jer u sklopu ravnopravnosti tri državne vlasti, takve provjere se ne predviđaju niti se propisuju za nositelje izvršne i zakonodavne vlasti.

Stoga, UHS predlaže da se briše predložena točka 9. i odustane od uvođenja novog stegovnog djela „nedavanje suglasnosti za provođenje sigurnosne provjere“.

2. U odnosu na članak 14. i izmjene postojećeg stavka 3. točke 3. u članak 62. stavak 2. Zakona o državnom sudbenom vijeću:

Zakonom o sudovima koji je na snazi taj stavak glasi da će se pokrenuti stegovni postupak protiv suca:

- ako je bez opravdanog razloga broj odluka koje je sudac donio u jednogodišnjem razdoblju manje od 80% odluka utvrđenih Okvirnim mjerilima za rad sudaca,

Prijedlogom izmjena zakona taj stavak bi glasio:

- ako je bez opravdanog razloga broj odluka koje je sudac donio u jednogodišnjem razdoblju manji od broja utvrđenog Okvirnim mjerilima za rad sudaca

U biti ova predložena izmjena znači da ako sudac bez opravdanog razloga ne donese 100 % odluka predviđenih Okvirnim mjerilima za rad sudaca (dalje: Okvirna mjerila) protiv tog suca će se pokrenuti stegovni postupak.

Time je stegovno djelo iznimno ovisno o sadržaju Okvirnih mjerila. UHS smatra da u pravilnom i zakonitom postupku donošenja Okvirnih mjerila u kojoj bi se poštivala samostalnost i neovisnost sudbene vlasti, zakonska pravila, mišljenje sudaca i objektivne okolnosti, ne bi bilo razloga da se UHS protivi ovakvom prijedlogu izmjena zakona.

No, Okvirna mjerila koje je Ministar pravosuđa i uprave donio u prosincu 2021. to nisu, a stupila su na snagu i primjenjuju se na sve suce od 1. siječnja 2022.

UHS podsjeća da je Proširena Opća sjednica Vrhovnog suda Republike Hrvatske, u postupku izrade „novih“ Okvirnim mjerila 6. prosinca 2021. jednoglasno zaključila da Prijedlog novih Okvirnih mjerila (koji je dostavilo Ministarstvo pravosuđa i uprave) nije podoban za raspravljanje.

Naime, taj prijedlog nije sadržavao bilo kakvo obrazloženje, kao niti razloge zbog kojih je predložen. Suci smatraju da svaka predložena izmjena u Okvirnim mjerilima treba biti detaljno obrazložena kako bi se vidjelo zbog čega je predložena i kako bi se utvrdilo što se želi postići pojedinim mjerilom.

Prijašnja Okvirna mjerila su bila donesena krajem 2019. te je kod Ministarstva pravosuđa i uprave izostala bilo kakva analiza njihovog kvantitativnog i kvalitativnog utjecaja na rad sudaca, a potom su donijeli u prosincu 2021. nova Okvirna mjerila na opisani neobrazloženi način i bez sudjelovanje i suglasnosti Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Dvije godine realne primjene prijašnjih Okvirnih mjerila je vrlo kratko razdoblje za objektivnu i cjelovitu analizu učinka na veliki sustav kao što je pravosuđe.

Osim toga, riječ je o dvije godine specifičnog razdoblja (2020. i 2021.) u kojem se rad sudbene vlasti odvijao u posebnim uvjetima uzrokovanim pandemijom te potresom u Zagrebu i na području Banovine.

UHS naglašava da Okvirna mjerila imaju veliku važnost i presudan utjecaj na ocjenjivanje sudaca. O tome ovisi profesionalni napredak, ali i stegovna odgovornost svakog suca. Zato su Okvirna mjerila od velike važnosti za stabilnost i djelotvornost sudbene vlasti u cjelini.

Zbog načina kako su donesena Okvirna mjerila u prosincu 2021., zbog nepoštivanja zakonske procedure da svaka „nova“ Okvirna mjerila se donose uz sudjelovanje Opće proširene sjednice Vrhovnog suda Republike Hrvatske, UHS smatra da je neprihvatljivo da takva Okvirna mjerila budu podloga za stegovnu odgovornost sudaca, k tome još u 100 % učinku.

Stoga, UHS predlaže da se zadrži postojeće rješenje iz Zakona o državnom sudbenom vijeću u vezi ovog stegovnog djela i uvjeta za njegovo pokretanja.

3. U odnosu na članak 14. i uvođenju nove točke 5. u članak 62. stavak 3. Zakona o državnom sudbenom vijeću:

Trenutno važećim Zakonom o državnom sudbenom vijeću je kao stegovno djelo u članku 62. stavku 2. točka 1. previđeno „neuredno obnašanje sudačke dužnosti“. Neopravdano nepoduzimanje postupovnih radnji u sudskom predmetu uslijed čega nastupi zastara kaznenog progona svakako spada u doseg neurednog obnašanja sudačke dužnosti, a time i razloga za pokretanje stegovnog postupka protiv suca. Stoga je taj vid neurednog obnašanja sudačke dužnosti suviše posebno isticati izdvojenom odredbom. Ako se odabere takav pristup onda to za sobom povlači i obvezu navođenja i ostalih osobitih razloga koji spadaju pod pojam i doseg „neuredno obnašanje sudačke dužnosti“.

Zato UHS smatra da je ova odredba nepotrebna. Ovakva predložena odredba ujedno stavlja u neravnopravan položaj suce koji rade na kaznenim predmetima u odnosu na sve ostale suce koji rade na drugim vrstama predmeta jer gotovo uvijek samo u kaznenim predmetima može doći do nastupa zastare. Naime, predložena odredba ističe osobiti razlog za stegovni postupak za stegovno djelo „neurednog obnašanja sudačke dužnosti" pa je primjenjiva samo za suce koji rade na kaznenim predmetima, a neprimjenjiva za sve ostale suce koji nemaju doticaja sa kaznenim predmetima.

Stoga, UHS predlaže da se da se briše predložena točka 5. i zadrži postojeće rješenje iz važećeg Zakona o državnom sudbenom vijeću u vezi stegovnog djela „neurednog obnašanja sudačke dužnosti“.

Iz važećeg Zakona o Državnom sudbenom vijeću:

Članak 62.

(1) Sudac odgovara za počinjena stegovna djela.

(2) Stegovna djela jesu:

1. neuredno obnašanje sudačke dužnosti,
2. nepostupanje po odluci donesenoj u postupku za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku,
3. obnašanje službe, poslova ili djelatnosti nespojivih sa sudačkom dužnošću,
4. izazivanje poremećaja u radu suda koji znatno utječu na djelovanje sudbene vlasti,
5. povreda službene tajne u svezi s obnašanjem sudačke dužnosti,
6. nanošenje štete ugledu suda ili sudačke dužnosti na drugi način,
7. nepodnošenje imovinske kartice ili neistinito prikazivanje podataka u imovinskoj kartici,
8. nepodvrgavanje prosudbi tjelesnih i duševnih svojstava radi ocjene sposobnosti za obnašanje sudačke dužnosti,
9. povreda propisa o zaštiti osobnih podataka.

(3) Stegovni postupak za stegovno djelo iz stavka 2. točke 1. ovoga članka pokrenut će se osobito:

1. ako sudac bez opravdanog razloga ne izrađuje i ne otprema sudske odluke,
2. ako je sudačko vijeće ocijenilo rad suca ocjenom nezadovoljavajuće obnaša dužnost,
3. ako je bez opravdanog razloga broj odluka koje je sudac donio u jednogodišnjem razdoblju manje od 80% odluka utvrđenih Okvirnim mjerilima za rad sudaca,
4. ako sudac u rješavanju predmeta bez opravdanog razloga odstupa od redosljeda njihovog zaprimanja u sudu, odnosno ne vodi računa o njihovoj hitnosti.

(4) Ako je pokrenut stegovni postupak protiv suca za stegovno djelo iz stavka 2. točke 2. ovoga članka, Vijeće je dužno o tome obavijestiti nadležno državno odvjetništvo.

Toč. 2.

Predsjednik UHS-a upoznaje prisutne s dopisom Predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske koji sadrži prijedlog za organiziranje Okruglog stola u svezi izvansudskih aktivnosti sudaca, te ističe da Upravni odbor UHS-a ima mogućnosti odbiti sudjelovanje na istom ili eventualno prihvatiti sudjelovanje za koje bi se odredili predstavnici UHS-a koji bi na istom sudjelovali.

Zamjenik predsjednika UHS-a Marin Mrčela u svezi prethodno navedenog ističe da bi Udruga hrvatskih sudaca trebala u svezi navedenog donesti zaključak odnosno izdati priopćenje o tome da Upravni odbor Udruge hrvatskih sudaca prihvaća svaku inicijativu za poboljšanje stanja sudbene vlasti, ali da prijedlog za organiziranje Okruglog stola predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske ima određene nedostatke i nejasnoće koje bi trebalo uzeti u obzir.

Josip Turkalj navodi da prihvaća prethodno navedeni prijedlog, no smatra da će prilikom organiziranja Okruglog stola organizatori inzistirati na temi koju su predložili, te da se pri tome neće uzeti u obzir ono što se eventualno predloži od strane UHS-a. U pogledu same teme koja je predložena posebno ističe činjenice koje se odnose na obavljanje izvansudskih aktivnosti za vrijeme radnog vremena, obavljanje izvansudske aktivnosti od strane sudaca koji nisu ispunili okvirna mjerila, te količinu novca koja se zaradi takvim aktivnostima.

Jadranko Jug navodi da prihvaća inicijativu Marina Mrčele, te posebno ističe da je zakonski točno regulirano koje izvansudske aktivnosti suci mogu poduzimati, te da je stvar zakonodavca da eventualno promijeni zakon u slučaju ukoliko smatra da određene aktivnosti suci ne bi trebali poduzimati.

Nakon provedene rasprave UO UHS donosi

z a k l j u č k e i u s v e z i i s t i h p r i o p ć e n j e

Udruga hrvatskih sudaca će sudjelovati na okruglom stolu u povodu inicijative predsjednika VSRH-a.

Upravni odbor Udruge hrvatskih sudaca (UHS), kao izvršno tijelo UHS-a, na sjednici održanoj 25. travnja 2022. donijelo je slijedeće zaključke:

U vezi dopisa koji je predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske Radovan Dobronić uputio državnim tijelima i zainteresiranoj javnosti radi organiziranja Okruglog stola s ciljem promišljanja reguliranja izvansudskih aktivnosti sudaca, UHS pozdravlja svaku inicijativu usmjerenu na poboljšanje stanja sudbene vlasti.

U tom smislu UHS pozdravlja i inicijativu predsjednika VSRH-a o okruglom stolu na kojem će se raspravljati o pojedinim tema.

No, UHS ocjenjuje da navedeni prijedlog ima manje nedostatke i nejasnoće. UHS upozorava na važnije probleme koji nedostaju u inicijativi, a koje bi trebalo raspraviti:

- a) Dugotrajnost sudskih postupaka
- b) Plaće i mirovine sudaca
- c) Plaće i mirovine sudskih službenika i namještenika
- d) Uvjeti rada i ulaganja u infrastrukturu
- e) Zanemarivanje stabilne sudske prakse do strane državnih tijela i organizacija
- f) Nezakonito donesena Okvirna mjerila za rad sudaca
- g) Protuustavno zadiranje izvršne vlasti u neovisnost sudbene vlasti

Osim toga, UHS uočava i manje nejasnoće inicijative:

- a) Nejasno je zašto su pozvane samo neke nevladine udruge, a ne i druge koje prate rad sudstva ili su organski vezane za djelovanje sudstva, odnosno druge udruge novinara i medijskih izdavača
- b) Nije jasno zašto se pokreću teme koje su određene Ustavom i zakonima RH-a, a koje su izvan ovlasti sudova

c) Nije jasna uporaba poredbeno pravnih analiza koje nisu cjelovite pa izgleda da podupiru unaprijed postavljene teze

d) Nejasno je zašto se miješa stegovna odgovornost sudaca i odgovornost sudaca prema Kodeksu sudačke etike.

UHS će sudjelovati na predloženom okruglom stolu, pri čemu se nadamo da će se raspraviti i pitanja na koja ukazujemo u ovom priopćenju. Svaka aktivnost koja će objektivno upozoriti na probleme i dati njihova rješenja koja su u skladu s ustavnim i međunarodnim načelima neovisnosti i samostalnosti sudbene vlasti je dobrodošla.

Toč. 3.

U svezi Zbora UHS-a predsjednik UHS-a upozna je prisutne da je Robert Fabris iz Ogranaka Pula dostavio dopis o eventualnoj posjeti Zvezdarnice Višnjan koja bi se organizirala 7. svibnja 2022. od 12,00 sati, te će Tajništvo UHS-a navedeni dopis dostaviti predstavnicima Zbora UHS-a putem predsjednika ogranaka, a pri tome će se eventualne prijave za navedenu posjetu izvršiti tijekom održavanja Zbora a troškove posjeta snositi će isključivo predstavnici Zbora UHS-a koji će biti zainteresirani za takvu posjetu.

Dovršeno u 14,15 h

Zapisnik vodio i sastavio:
Damir Palatinuš